

Imunitātei — oranžais zelts un "ziemeļu citroni"

IVETA ŠMUGĀ

Gan Kartupeļu svētku gadatirgū, gan ikmēneša tirgū pagājušajā sestdienā veselīgo ogu un augļu — smiltsērskšķu un cidoniju — sulu un sīrupu varēja iegādāties pie Anitas un Viļa Čoderiem.

Pircēju netrūka, un gan cidoniju sula, gan smiltsērskšķu biezsula ātri vien tika izpirkta. Ja kāds tirgus apmeklētājs bija ilgāk pagulējis, pie smiltsērskšķu sulas vairs netika. Tās liecina, ka vietējos vitamīnus pircēji novērtē. Īpaši vīrusu laikā, kad ne vien aptiekas produkti stiprina. Labāk, ja ir pieejami smiltsērskšķi, medus un citi veselībai noderīgi labumi.

Tie, kas iecienījuši smiltsērskšķus, zina, ka tos sauc arī par oranžo zeltu vitamīnu saturā dēļ (C, E, K, B, P vitamīni, karotīns, folijskābe un citas bioloģiski aktīvas vielas). Cidonijas ieguvušas nosaukumu "ziemeļu citroni" gan pēc krāsas, gan C un B grupas vitamīnu bagātības, un tās Latvijā aug ļoti, ko nevar teikt par citroniem.

Ošupes pagasta saimniecībā "Akmeņsala" ap 2 ha dārzā tiek audzēti gan smiltsērskšķi, gan cidonijas. Saimnieki izmēģinājuši gatavot dažādu produkciju, bet pārsvarā

Anita un Vilis Čoderi Kartupeļu svētkos Madonā.

AGRA VECKALNIŅA foto

no ogām spiež sulu, kā arī gatavo sīrupu. Vieni iecienījuši dabisko sulu bez cukura, turpretī citi labāk izvēlas produktu, kur cukurs klātpielikts.

Kad tirdziņā jautāju, kāda raža šajā sausajā vasarā izaugusi, saimnieki sacīja: — Bez ražas jau nepalikām, lai gan vasarā bija tropiskā karstuma

un sausuma periods, ik pa laikam daba tomēr apžēlojās, uzlija. Tā ka nevar žēloties, bet jāpriecājas par to, kas izaudzis. ■

Kooperatīvās sabiedrības var iesniegt pieteikumus

ATBALSTA PASĀKUMI

No 11. oktobra līdz 8. novembrim atbilstīgām kooperatīvajām sabiedrībām Lauku atbalsta dienestā (LAD) būs iespēja iesniegt projekta pieteikumus Lauku attīstības programmas pasākumā "Ražotāju grupu un organizāciju izveide".

Atbalsts paredzēts atbilstīgajām kooperatīvajām sabiedrībām un kooperatīvo sabiedrību apvienībām, kas atbilstības statusu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par koope-

ratīvo sabiedrību atbilstību pirmo reizi ir ieguvušas pēc 2019. gada 1. janvāra.

LLKA lauku attīstības speciāliste Sanita Putniņa informē, ka pasākuma "Ražotāju grupu un organizāciju izveide" mērķis ir veicināt lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību veidošanos un efektīvu darbību centralizētas pirmaprādes un tirgus izpētes nodrošināšanā, produkcijas realizācijā, kā arī jaunu noieta tirgu apgūšanā.

Kārtas kopējais publiskais finansējums minētajam pasākumam ir 1 021 248,00 eiro.

Pasākuma ietvaros atbalstāmās aktivitātes ir tādas, kuru mērķis ir ražošanas procesa un saražotās produkcijas pielāgošana tirgus prasībām; preču sagatavošana pārdošanai, kā arī pārdošanas centralizācijas un piegādes nodrošināšana; vienotu prasību izstrāde attiecībā uz ražošanas informāciju, īpaši attiecībā uz ražas novākšanu un pieejamību, kā arī uzņēmējdarbības un tirgvedības prasmju attīstīšana un inovatīvu procesu organizēšana un veicināšana.

Atbilstīgajām kooperatīvajām sabiedrībām, kuras pretendēs uz pasākuma "Ražotāju grupu un organizāciju izveide" atbalstu, būs

jāizstrādā biznesa plāns pieciem gadiem un jāpasniedz noteikti rādītāji.

Maksimālais izmaksājams atbalsta apmērs atbilstīgām kooperatīvajām sabiedrībām vienā gadā nepārsniedz 100 000 eiro.

Projekta iesnieguma veidlapa ir atrodamā mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā Atbalsta veidi/Projekti un investīcijas/Atbalsta pasākumi/Ražotāju grupu un organizāciju izveide.

Projektu iesniegumi jāiesniedz, izmantojot LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmu vai ievērojot Elektronisko dokumentu likumu, vai personīgi LAD reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē.

Sagatavoja IVETA ŠMUGĀ

15. oktobrī — Informatīvā diena uzņēmīgajiem jauniešiem

"LAUKIEM BŪT!"

IVETA ŠMUGĀ

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Madonas konsultāciju birojs aicina lauku jauniešus apgūt uzņēmējdarbības prasmes un īstenot savas biznesa ieceres, piedaloties bezmaksas mācībās un konkursā "Laukiem būt!".

Pasākumu jau desmito gadu rīko Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC). Pirmā kopīgā mācību dalībnieku tikšanās un iepazīšanās visā Latvijā notiks vienlaikus — 15. oktobrī. Mācībās var piedalīties visi interesenti vecumā no 18 līdz 40 gadiem, kuri savu ideju vēlas īstenot lauku reģionos. Izglītošanās notiek Valsts Lauku tīkla aktivitātē "Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai".

Kā informē Madonas KB uzņēmējdarbības konsultante Anita Briška, visi interesenti tiek gaidīti 15. oktobrī Informatīvās dienas pasākumā Madonas KB Poruka ielā 2. Informatīvā diena tiks atklāta pulksten 10 ar video noskatīšanos. Informāciju sniegs LLKC lektore — Lauku

attīstības nodaļas projektu vadītāja Zane Zirne. Ar plānotajiem mācību datumiem un tēmām iepazīstinās Madonas KB vadītāja Aija Vignere. Mācības, kas notiek 26 LLKC birojos visā Latvijā, ir lieliska iespēja ne vien īstenot savu biznesa ideju laukos, bet arī saprast, cik tā dzīvotspējīga. Tā ir arī iespēja rast komandu un sadarbības partnerus jaunu ideju īstenošanai.

Atbilstoši epidemioloģiskajai situācijai valstī mācības plānotas kā klātienē, tā neklātienē septiņu dienu garumā. Informatīvajai pieredzes apmaiņas dienai sekos piecas mācību dienas (intensīvs mācību un praktisko nodarbību kurss), paredzēta

arī noslēguma/prezentāciju diena.

Lai mācību dalībnieki cits citu labāk iepazītu, brīvāk komunicētu, veidojot arī jaunus kontaktus, LLKC biroji rīko arī pieredzes apmaiņas braucienus. Tie šajā jubilejas gadā plānoti pie iepriekšējo gadu mācību un/vai konkursa dalībniekiem un laureātiem.

LLKC Lauku attīstības nodaļas vadītāja Elīna Ozola atgādina: — Pirms 10 gadiem "Laukiem būt!" sākās ar divu dienu mācībām pāris reģionos. Ir kaut kas, ko atceros ļoti spilgti, — satikto cilvēku uzņēmība, enerģija, vēlme mācīties un attīstīt savas idejas. Tās tad arī bija iemesls, kādēļ šogad varam teikt — "jau desmito gadu". Lai arī mainījusies mācību un paša konkursa norise, vēl arvien nemainās tā enerģija, kas virza "Laukiem būt!" dalībniekus mācīties un lekt iekšā savā uzņēmējdarbībā, dot iedvesmu citiem, meklēt sev atbilstošāko risinājumu. Ar līdzīgu enerģiju vienmēr ir nākuši arī šī projekta vadītāji un LLKC konsultanti reģionos — palīdzēt radīt, ieteikt, klausīties un pašiem arī mainīties. Šī enerģijas apmaiņa ir "Laukiem būt!" pamats, kur vienlīdz svarīgas ir abas puses — organizatori un da-

libnieki — "Laukiem būt!" cilvēki.

Lai pārliecinātos par savas idejas dzīvotspēju, piecu mācību dienu laikā jauniešiem būs iespēja satikt iedvesmojošus lektorus, izstrādāt savu ideju biznesa plānu, veikt finanšu aprēķinus. Varēs gūt arī izpratni, kā ģenerēt idejas, kas ir definēšana un attīstība, apgūt uzņēmējdarbības pamatus, tirgus analīzi, mārketingu un reklāmu, izvirzīt mērķus un tos sasniegt. Neatsverams šo mācību ieguvums, kā ik gadu norāda to dalībnieki, ir iegūtie kontakti un pārliecība par savām spējām veidot biznesu.

Izejot intensīvu piecu dienu mācību kursu, dalībnieki saņems sertifikātu, kas būs kā ceļazīme dalībai konkursā un cīņai par naudas balvām savas idejas īstenošanai. Konkurss notiks 2022. gada pirmajā ceturksnī.

"Laukiem būt!" mācībās Latvijā līdz šim piedalījušies 1942 jaunieši. Konkursā biznesa idejas iesnieguši 513 jaunieši.

Jaunieši, jaunie uzņēmēji un jaunienācēji laukos līdz pat 15. oktobrim aicināti pieteikties informatīvajai dienai par mācībām "Laukiem būt!". Pieteikšanās pa e-pastu anita.briska@llkc.lv. ■

PAŠVALDĪBAS ZIŅAS

Aktuāli rudens darbi

MĒTRIENAS pagastā aktīvi rit visdažādākie rudens darbi, paralēli tiem jau notiek gatavošanās arī ziemas sezonai.

— Šobrīd pagasta teritorijā aktuāli ir sakopšanas darbi. Rudens ir atnācis, līdz ar to galvenais darbs ir lapu grābšana. Šogad to daudz, un visas tiek vāktas maisos, kurus pēc tam izber kompostā. Gatavais materiāls pēc tam tiek izmantots apstādījumu bagātināšanai ar trūdvielām. Gatavojoties ziemas sezonai, vēl pēdējo reizi nopļaujām zāli. Tā ir raženi augusi, vasaras sezonā bieži tika pļauta, un nu atkal ir izaugusi. Šī gan būs pēdējā reize šajā sezonā, kad to pļausim. Gribas, lai vēl pirms ziemas pagasta teritorija ir glīti apļauta. Tāpat neliels zālājs atvieglo lapu kasīšanu gan tagad rudenī, gan pavasarī. Jau drīz sola arī lietu, jāpaspēj padarīt darbus, kuri sliktos laikapstākļos ir apgrūtināti veicami, — norāda Artūrs Frīdrihsons, Mētrienas pagasta īpašumu uzturēšanas nodaļas vadītājs. — Šobrīd laikapstākļi vēl ir īpaši labvēlīgi, var daudz darbu paveikt ārā. Vēl pirms lietus un ziemas turpinām dažādus remontdarbus, patlaban tā ir jumtu labošana. Līdz aukstajam laikam vēlamies Mētrienā pabeigt visu iesāktu. Laikapstākļiem pasliktinoties, vairāk strādāsim telpās, ārā lielākoties tie būs ikdienas uzturēšanas darbi. Tāpat pamazām tiek pārskatīti līgumi ar ceļu uzturētājiem ziemā, līgumi tika slēgti jau iepriekš, šobrīd atliek vien pārbaudīt, vai nav beigušies, piemēram, termiņi. Tad tie jāpārslēdz. Ziemai esam gatavi. Sezonas maiņai gatavojamies laikus, lai varam strādāt atbilstoši situācijai.

Izstāde „Madonas slimnīcai — 90”

KRAUKĻU bibliotēkā pašlaik aplūkojama izstāde, kas veltīta Madonas slimnīcas jubilejai.

„No tevis jau neprasa daudz — no tevis prasa visu.” Ar tādu moto Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā veidota izstāde, veltīta Madonas slimnīcas 90 gadu jubilejai, ko atzīmēja šāgada 15. martā.

Izstādē aplūkota ne tikai Madonas slimnīcas vēsture, bet arī apkārtējo un jau pārsvarā bijušo slimnīcu — Ērgļu, Varakļānu, Lubānas, Ļaudonas, Cesvainas — būtiskākās iezīmes un darbība. Fotogrāfijās redzams slimnīcu personāls ne tikai darbā, bet arī atpūtas un svētku brīžos.

Gandrīz 40 gadu, sākot no apmēram 1960. gada, visas Madonas rajonā esošās veselības aprūpes iestādes bija Madonas rajona centrālās slimnīcas pārvaldībā. Vietējo pašvaldību pārzinā tās nonāca 1992. gadā. Atsevišķa uzmanība izstādē pievērsta Madonas slimnīcas vadītāju biogrāfijām. Kraukļu bibliotēkā apskatāmas trīspadsmit planšetes, kas izved cauri laikiem un ļauj ielūkoties slimnīcas vēsturē.

AGRITA NUSBAUMAKOVAĻEVSKA